



porady

Uprawa brokuła

Zainteresowanie brokułem, zarówno wśród producentów, jak i konsumentów warzyw, wciąż wzrasta. Ceniony jest nie tylko ze względu na wartość odżywczą i dietetyczną, lecz także z powodu właściwości prozdrowotnych.

Brokuł jest bogatym źródłem witaminy C, witamin z grupy B, karotenu (prowitaminy A), białka oraz składników mineralnych – zwłaszcza wapnia, potasu, fosforu, żelaza i cynku. Ma duże znaczenie w profilaktyce chorób nowotworowych, ze względu na zawartość sulforafanu i innych związków bioaktywnych. Brokuły można spożywać gotowane, duszone, zapiekane lub na surowo. Największą wartość mają te ostatnie. Aby nie traciły swoich cennych składników, należy je gotować bardzo krótko.

Najbardziej cenione są odmiany, które tworzą ciemnozielone, zwarte różę, bez skłonności do przerastania liśćmi, a poszczególne różyczki są osadzone na krótkich łodyżkach i łatwo

się dzielą. Firmy nasienne oferują wiele odmian brokuła różniących się cechami użytkowymi i długością okresu wegetacji. Bardzo ważny jest wybór odmiany właściwej dla określonego terminu zbioru.

Brokuł potrzebuje wody

Różę brokuła najlepszej jakości uzyskuje się w temperaturze około 16°C. Podczas długotrwałych upałów następuje otwieranie pąków kwiatowych, różę przerastają liśćmi i szybko tracą wartość handlową. Dobrze zahartowana rozsada znosi wiosenne przymrozki do -6°C, jednak dłuższe oddziaływanie niskich temperatur po wysadzeniu rozsady w pole powoduje zahamowanie wzrostu roślin, tworzenie małych, luźnych róż i przyspieszenie kwitnienia. Jesienią różę brokuła znoszą przymrozki nawet do -5°C.

Brokuł ma duże wymagania wodne. Dobre zaopatrzenie roślin w wodę jest jednym z warunków uzyskania dorodnych róż. Najbardziej wrażliwy jest na suszę po wysadzeniu rozsady i w czasie formowania róży. Niedobór wody w glebie po posadzeniu rozsady powoduje zahamowanie wzrostu roślin i przedwczesne zawiązywanie róż, które nie osiągają wielkości handlowej.

Najlepiej rośnie na glebach średniozwięzłych, zasobnych w próchnicę, o odczynie zbliżonym do obojętnego, dobrze zatrzymujących wodę. Do uprawy brokuła nie nadają się gleby



ciężkie i podmokłe, jak również gleby lekkie, szybko przesychnające. Tylko brokuł na wczesny zbiór może być uprawiany na lżejszych glebach próchnicznych, które szybciej obsychają i nagrzewają się wiosną. Uprawa gleby powinna być staranna, aby stworzyć korzystne warunki do wzrostu roślin.

Uprawiany wyłącznie z rozsady

Brokuł najczęściej uprawiany jest w pierwszym roku po nawożeniu organicznym. Nawożenie mineralne powinno być dostosowane do zasobności gleby w składniki pokarmowe. Do nawożenia brokuła mogą być stosowane nawozy wieloskładnikowe, które oprócz makroskładników zawierają także mikroelementy, niezbędne do prawidłowego wzrostu i rozwoju roślin. Brokuł jest bardzo wrażliwy na niedobór boru i molibdenu.

Uprawiany jest wyłącznie z rozsady. Ze względu na krótki okres wegetacji może być uprawiany na zbiór wiosenny, letni lub jesienny. Termin siewu nasion zależy od planowanego terminu zbioru. Na zbiór wiosenny (czerwiec) nasiona należy wysiać w drugiej połowie lutego lub na początku marca; na zbiór letni (lipiec-sierpień) w marcu lub na początku kwietnia, a na zbiór jesienny (wrzesień-październik) na przełomie maja i czerwca. Dla wyprodukowania rozsady potrzebnej do obsadzenia 1 ha, należy wysiać około 600 g nasion. Produkcja rozsady trwa 4–5 tygodni. Powinna mieć 4–6 liści i dobrze rozwinięty system korzeniowy. Sadzi się ją w rozstawie 40–50 x 40–50 cm lub 60 x 40 cm.

Zbierane do późnej jesieni

Podstawowe zabiegi pielęgnacyjne w uprawie brokuła to spulchnianie gleby i odchwasczanie. W uprawie brokuła na wczesny zbiór można stosować osłony z folii perforowanej lub włókniny polipropylenowej, dzięki czemu przyspieszymy zbiór o około 7–10 dni. Warunkiem uzyskania wysokiego plonu jest dostateczne zaopatrzenie roślin w wodę. Przy niedoborze opadów w okresie intensywnego przyrostu róż, nawadnianie nie tylko zwiększa plon brokuła,



ale także pozwala na uzyskanie wyrównanych i kształtnych róż.

Zbiór brokuła rozpoczyna się po 40–60 dniach od wysadzenia rozsady, gdy róż są już w pełni wykształcone, ale jeszcze zwarte i twarde, a pąki kwiatowe całkowicie zamknięte. W uprawie jesiennej rośliny osiągają dojrzałość zbiorczą później niż w uprawie wiosennej. Różę wycina się z 15–20-centymetrową łodygą. Po zbiorze róży głównej, w kątach liści wyrastają mniejsze róży boczne, które można zbierać do późnej jesieni. Brokuły nie nadają się do dłuższego przechowywania – powinny być od razu przeznaczone do spożycia lub mrożenia. Prawidłowo schłodzone bezpośrednio po zbiorze, można przechowywać do 2 tygodni w temperaturze 0–1°C i wilgotności względnej powietrza 95–98%. Okres przechowywania brokułów można przedłużyć, stosując opakowania z folii kurczliwej lub z mikroperforacją. ■

*prof. dr hab. Wanda Wadas
Katedra Warzywnictwa
Akademia Podlaska, Siedlce*